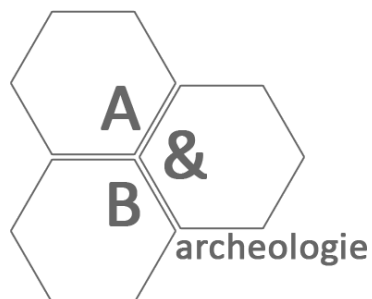

Nota Brakel Steneplein 10

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE, Paulien FONTEYN en Gwendy WYNS

26-3-2021

Titel: Nota Brakel Steneplein 10

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke, Paulien Fonteyn en Gwendy Wyns

Projectcode bureauonderzoek: 2020A421

Bekrachtigde archeologienota:

<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/14387>

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2021A36

Intern projectnummer: 2020.215

Locatiegegevens: Oost-Vlaanderen, Brakel (Everbeek), Steneplein 10

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 107565,30 en Y: 162811,02; X: 107751,18 en Y: 162899,30

Oppervlakte volledig plangebied: ca. 4262m²

Oppervlakte zone geplande werken: ca. 3134m²

Advieszone opgraving: ca. 2300m²

Kadastergegevens: Brakel, afdeling 7 Everbeek, sectie A, perceel 250E, 250D, 252L, 248C, 248B, 249D (zie figuur 1)

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider en assistent-aardkundige), Gwendy Wyns (assistent-archeoloog), Paulien Fonteyn (assistent-archeoloog) en initiatiefnemer

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 26/3/2021

© Acke & Bracke bv, Damstraat 206A, 9180 Moerbeke. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	5
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	6
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	6
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	7
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	7
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	7
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	7
2. PROEFSLEUVENONDERZOEK	13
2.1. AARDKUNDIGE OPBOUW	13
2.2. ASSESSMENT SPOREN	18
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	24
2.4. ASSESSMENT STALEN	27
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	27
2.6. DATERING, INTERPRETATIE EN CONFRONTATIE MET VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES	28
2.7. SYNTHESE	32
2.7.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	32
2.7.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	34
3. SAMENVATTING	38
4. BIBLIOGRAFIE	40
5. BIJLAGES	41

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Brakel Steneplein 10 (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit verder vooronderzoek beschreven.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

In het programma van maatregelen bij de bekrachtigde archeologienota¹ waren de volgende algemene onderzoeksvragen opgenomen:

- Hoe is de bodemopbouw?
- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er restanten aanwezig van de gebouwen die op de 18de- en 19de-eeuwse kaarten worden afgebeeld?
- Sluiten de sporen aan bij de resultaten van het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd aan de overzijde van de straat?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

¹ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/14387>

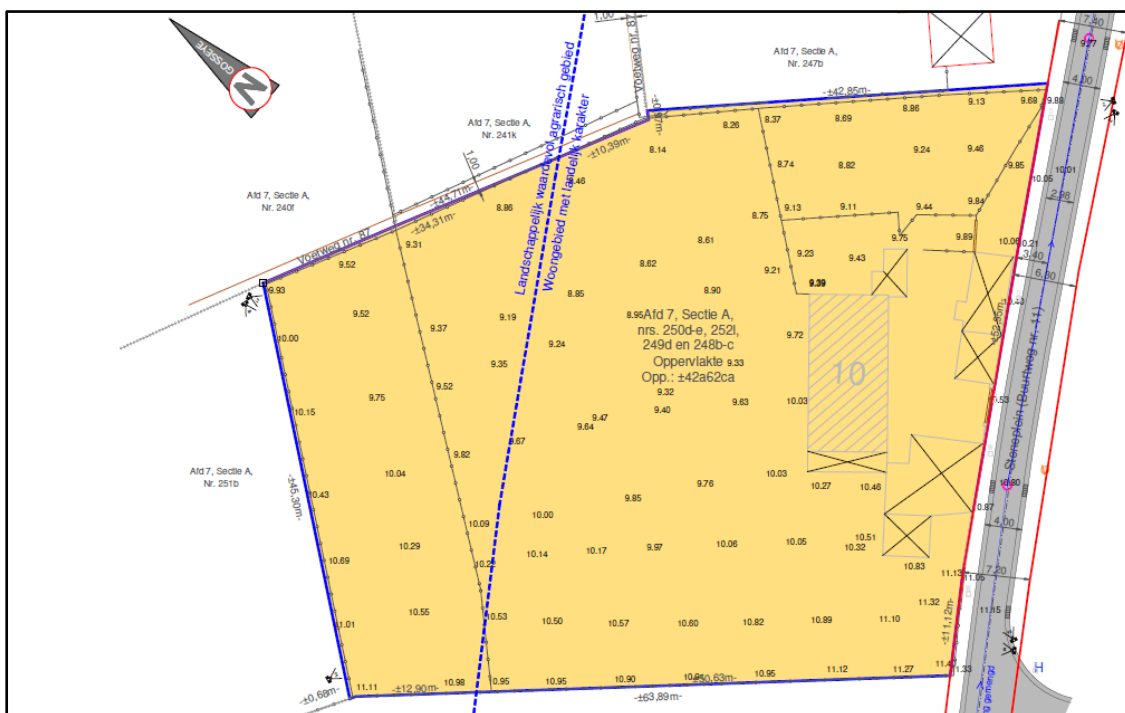
1.2.2. Randvoorwaarden

Binnen het plangebied bevond zich tot voor kort een onderkelderde hoeve met bijhorende stallen, geconcentreerd centraal in het plangebied aan de straatkant. Gezien de bewoning reeds aangegeven staat op de historische 18de/19de-eeuwse kaarten diende de sloop opgevolgd te worden. Ook al is een deel van de opstand later verbouwd, de kans dat oude vloeren of oude structuren zoals beerputten nog aanwezig zijn is reëel. Om deze bebouwing voldoende te kunnen evalueren werden daarom volgende voorwaarden toegevoegd bij de aktename van de bureaustudie:

1. de recente vloeren mogen enkel verwijderd worden onder toezicht van een archeoloog, die erop toeziet dat oudere vloeren niet door de kraan weg geschept worden.
2. dwarssleuf of kijkvenster over de bebouwing dient sowieso aangelegd te worden.

Figuur 1 Beeld vanuit het zuidwesten op het plangebied (bron: <https://www.google.com/maps>).

Figuur 2 Plan bestaande toestand (bron: initiatiefnemer).

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd, in een uitgesteld traject. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

Voorafgaand het proefsleuvenonderzoek werden drie plaats bezoeken uitgevoerd voor het begeleiden van de bovengrondse sloop, het uitbreken van de vloeren en de recente kelder in het oostelijke deel van de hoeve. Hierbij werden fotografische registraties gedaan en werd er op toegezien dat geen ouder archeologisch erfgoed verstoord zou worden.

Na de sloop werd het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op vrijdag 19 maart 2021. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 3 parallelle noordoost-zuidwest georiënteerde proefsleuven. Echter op basis van de voorwaarden bij de aktename werden vier proefsleuven aangelegd haaks op het Steneplein om zodoende de historische bebouwing te doorkruisen (sleuven 2 en 3). Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een graafmachine met een niet-getande graafbak met breedte van 1,80m. De sleuven werden verbreed of er werden bijkomend enkele kijkvensters aangelegd om inzicht te krijgen in bepaalde sporenclusters en om de aan- of afwezigheid van sporen te controleren. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

De onderzoekszone heeft een oppervlakte van 3134m² groot. Hiervan werd ca. 389m² (12,4%) onderzocht door middel van proefsleuven en kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee net niet behaald. Er kon echter een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel dat in dit geval positief bleek te zijn voor de westelijke helft van het plangebied. In het oostelijke deel werden geen relevante sporen aangetroffen.

Het archeologisch vooronderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle metingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf en elk kijkvenster werd beschouwd als een individuele werkput. De aangelegde vlakken en de storten van de sleuven en sporen werden onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus, dit leverde geen relevante vondsten op. Het archeologisch vlak werd opgeschoond en plaatselijk uitgebreid om de aangetroffen sporen en spoorcluster te controleren naar hun aard of om de aan- of afwezigheid van sporen na te gaan. Er werden in totaal 14 sporen aangetroffen. Alle sleuven en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Nikon Coolpix W300. Er werden drie inventarisnummers uitgedeeld aan enkele vondsten aangetroffen en ingezameld uit de archeologische sporen. Relevante delen van de putwandprofielen

werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden drie referentieprofielen geplaatst, verspreid over het volledige terrein.

De proefsleuven werden aangelegd op twee archeologische niveaus, namelijk op het niveau van de oude muurresten centraal aan de straatkant (ca. 75 tot 100cm tov het maaiveldniveau) en in de top van de Bt of C-horizont elders (ca. 100 tot 140cm tov het maaiveldniveau). Het maaiveldniveau bevindt zich tussen ca. +105,27m TAW in het zuidwesten, +104,78m TAW in het noordwesten, +104,08m TAW in het zuidoosten en +102,78m TAW in het noordoosten. Er is bijgevolg sprake van een daling vanaf de straatzijde naar het noorden tot noordoosten toe.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op vrijdag 19 maart 2021. Het kraanwerk werd uitgevoerd door een kraanfirma van de initiatiefnemer. Maarten Bracke trad op als veldwerkleider, erkend-archeoloog en assistent-aardkundige, Bert Acke als assistent-archeoloog. Een landmeter van MeetHet stond in voor de opmetingen met GPS-toestel, deze gegevens werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Gwendy Wyns. Voor het proefsleuvenonderzoek werden de sloopwerkzaamheden opgevolgd door Paulien Fonteyn (erkend-archeoloog) en Maarten Bracke (erkend-archeoloog).

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

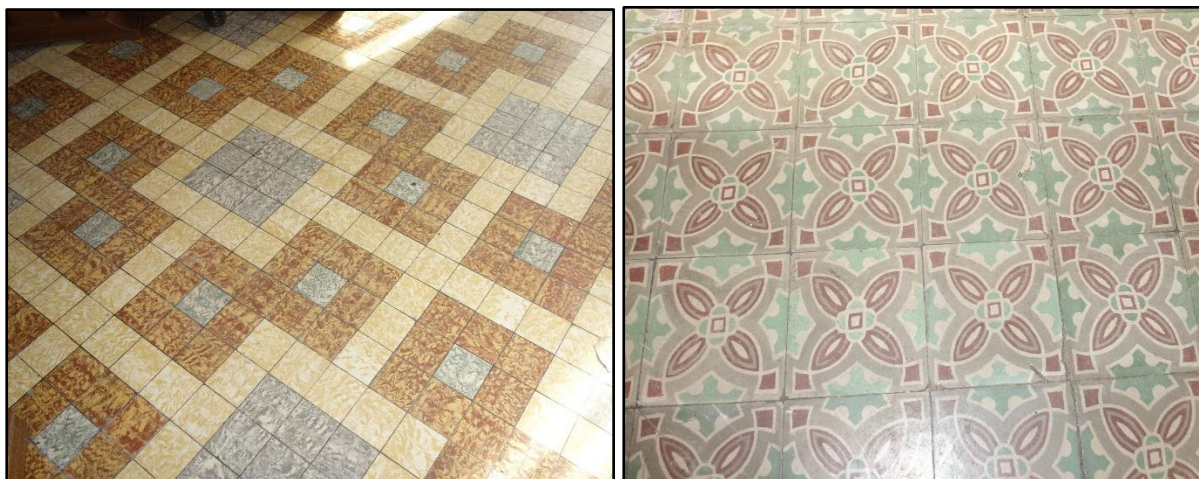
1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

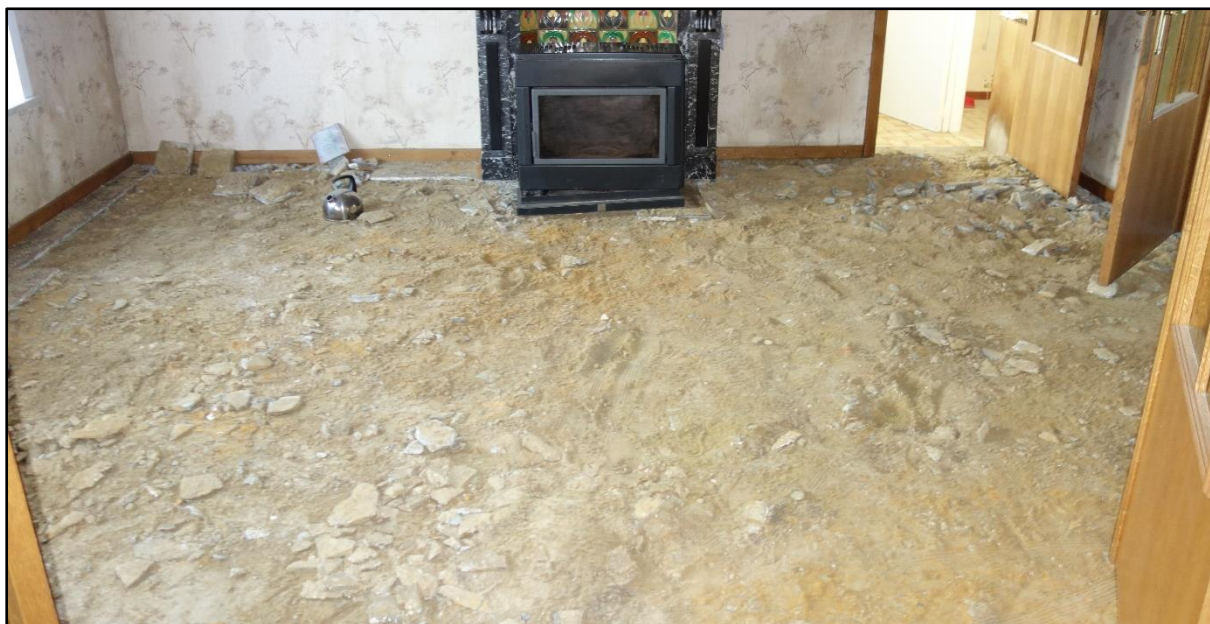
1.3.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota² van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

² <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/14387>

Figuur 3 Vloertjes in de voormalige hoeve voor aanvang van de sloop.

Figuur 4 Zicht op de uitgebroken vloer gelegen op bruinegele zavel.

Figuur 5 Bovengrondse sloop van de hoeve en bijgebouwen.

Figuur 6 Begeleiden van de sloop en uitbraak van de grote kelder in de hoeve.

Figuur 7 Registratie van de keldermuur, vloerniveau situeert zich ca. 110cm onder het huidige maaiveldniveau.

Figuur 8 Sleuvenplan opgenomen in de bureaustudie (bron: geopunt).

Figuur 9 Uitgevoerd sleuvenplan (bron: geopunt).

Figuur 10 Zicht op het terrein vanuit de zuidwestelijke hoek bij aanvang van het sleuvenonderzoek.

Figuur 11 Sfeerbeeld bij de aanleg van de sleuven.

Figuur 12 Sfeerbeeld tijdens de aanleg van de sleuven.

Figuur 13 Sfeerbeeld bij het opmeten van de sporen, sleuven en hoogtes.

2. Proefsleuvenonderzoek

2.1. Aardkundige opbouw

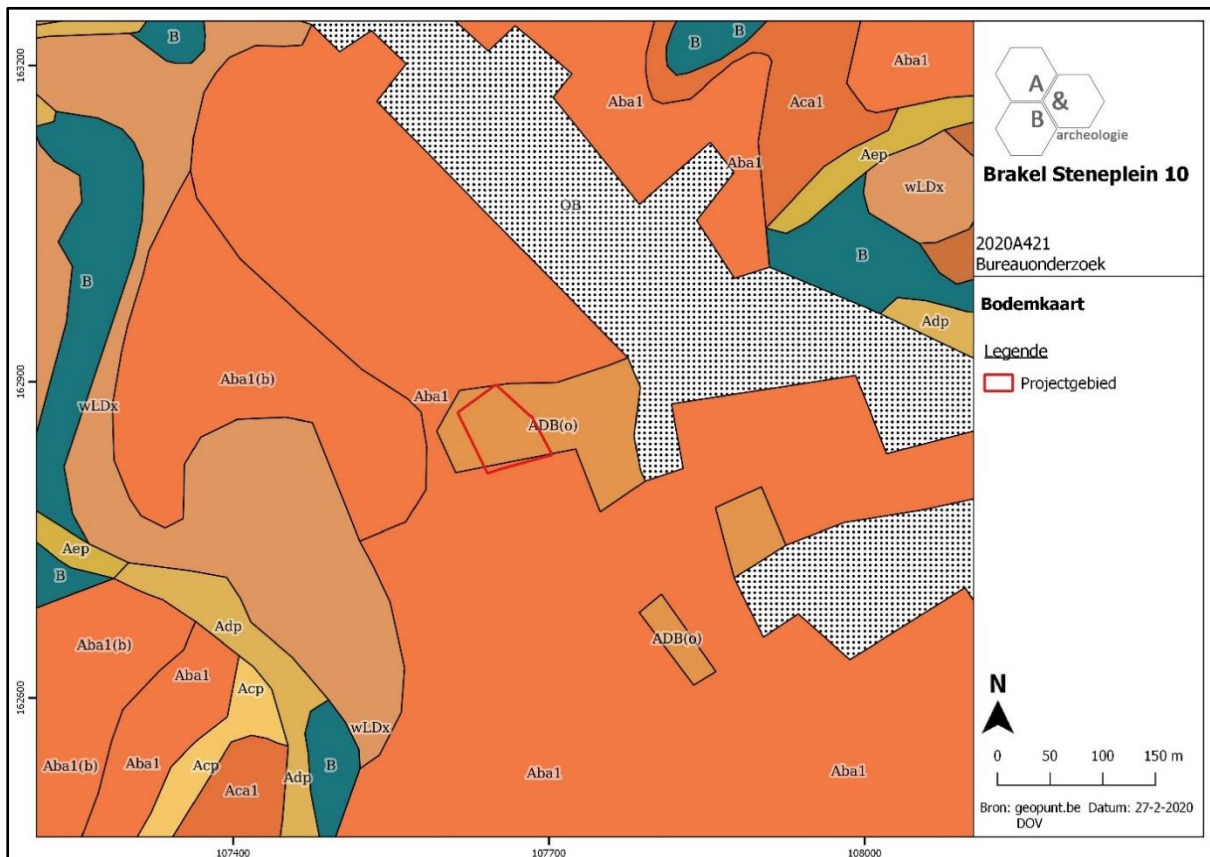
De aardkundige opbouw van het projectgebied werd tijdens het proefsleuvenonderzoek vastgesteld door het aanleggen van drie bodemprofielen: profiel 1 in sleuf 1 (zuidwesten), profiel 2 in sleuf 2 (noorden) en profiel 3 in sleuf 4 (oosten).

Op de bodemkaart wordt het plangebied hoofdzakelijk aangeduid als ADB(o): matig droge tot matig natte leembodem met textuur B of structuur B horizont; (o) duidt op een sterke antropogene invloed. Dit complex ADB bestaat uit matig droge en matig natte substraatleemgronden waardoor de draineringsklassen . c. en . d . gecombineerd worden tot . D . . Deze gronden vertonen een bruingrijze bovengrond met een complex van structuur en textuur B horizont. De textuur B horizont vertoont een bleek bruingrijze horizont die overgaat op een roestige textuur B horizont. De structuur B horizont komt onder de bouwvoor voor met roestverschijnselen. Wegens de onvoldoende natuurlijke drainering zijn deze gleyige leemgronden te nat voor de gewone landbouwteelten.

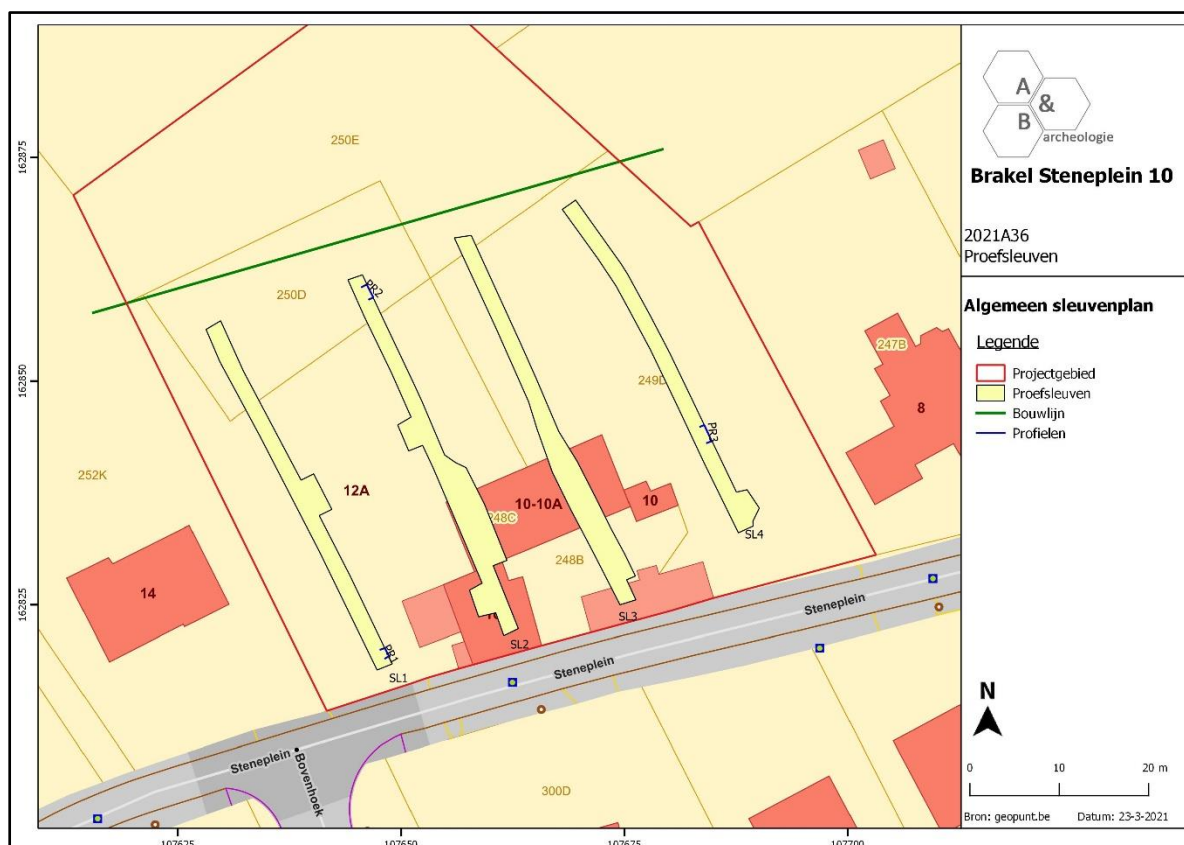
De omliggende gronden worden gekarteerd als Aba1: droge leembodem met textuur B-horizont. De serie Aba, ontwikkeld in het Pleistocene loessdek, vertoont onder de A-horizont een aan klei en sesquioxiden aangerijkte textuur B-horizont. De bouwvoor is een donkerbruin, homogeen humushoudend leem. De Bt is bruin zwaar leem (gemiddelde 20% klei) met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naar onder toe neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt. Bij de substraatseries begint een steenachtig zand, klei- of klei-zandsubstraat op geringe of matige diepte. De bodems vertonen geen watergebrek en geen wateroverlast dank zij de gunstige drainage en het hoog waterbergend vermogen. Substraatseries zijn evenwel gevoeliger voor droogte, te meer daar ze dikwijls op hellingen met snelle oppervlakkige ontwatering liggen. In tegenstelling tot ADB-gronden, zijn Aba-bodems zeer geschikt voor veeleisende teelten.

Bij profiel 1, in het zuidwesten van het plangebied, wordt de bodemopbouw gekenmerkt door een 50cm dik ophogingspakket. Meteen daaronder bevindt zich de verstikte ploeglaag waarin baksteenspikkels kunnen herkend worden. De ploeglaag is bovenaan donkergrijs en wordt bruiner in de diepte. Meteen onder de verbruinde ploeglaag situeert zich de top van de Bt-horizont waarop de archeologische sporen leesbaar zijn. De top situeert zich op een diepte van ca. 110cm. Profiel 2 bevindt zich in het noordelijke deel. Hier wordt de bodem gekenmerkt door een donker bruingrijze Ap-horizont met baksteenbrokjes en -spikkels en een dikte van ca. 70cm. Meteen onder de teelaarde bevindt zich de Bt-horizont die de eerste 25/30cm sterk verbruind is en bleker wordt in de diepte. Op het niveau van het blekere deel (C-horizont), ca. 95/100cm situeert zich het archeologisch vlak. Profiel 3 bevindt zich in het oostelijke en lagere deel van het plangebied. In dit profiel is sprake van een colluviaal pakket (ca. 40cm dik) onder de teelaarde waarin baksteenspikkels kunnen herkend worden. Meteen onder het colluviaal pakket is de C-horizont aanwezig, gekenmerkt door een bleekbruine leem.

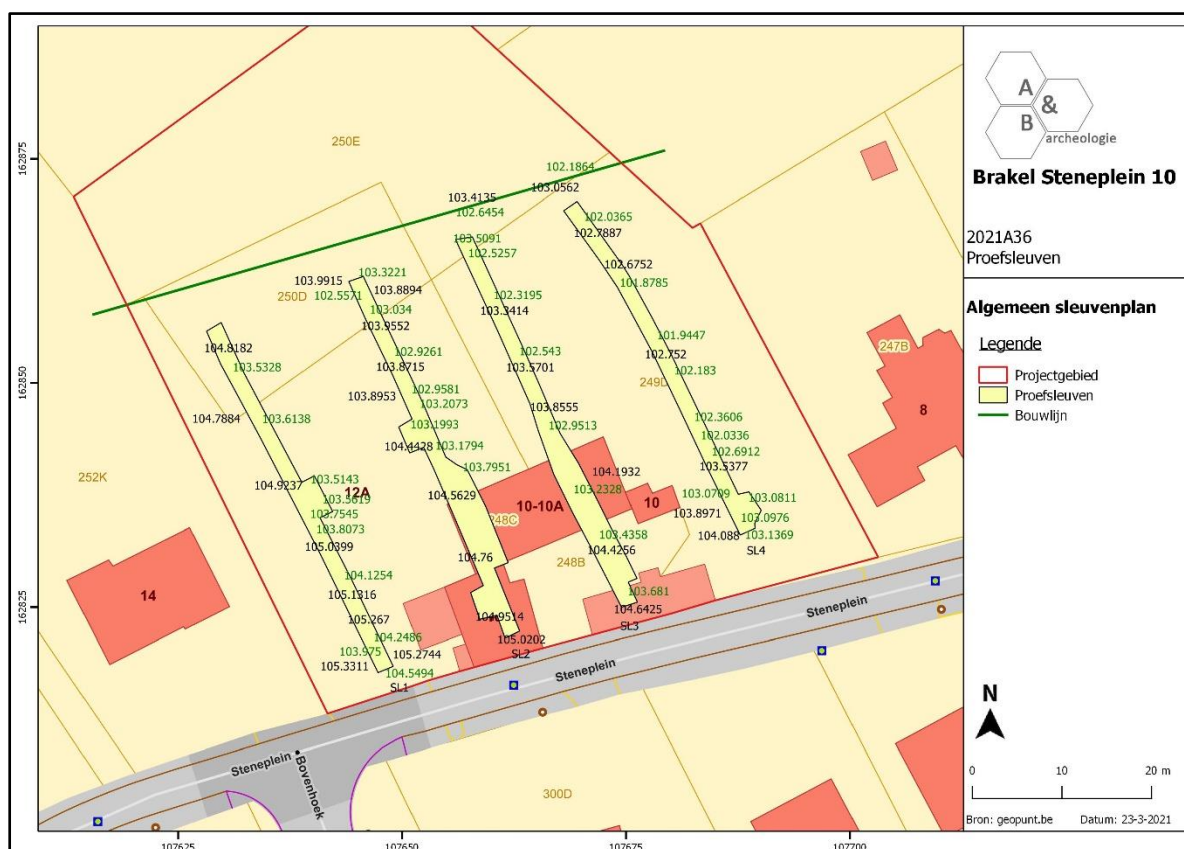
De proefsleuven werden aangelegd op twee archeologische niveaus, namelijk op het niveau van de oude muurresten centraal aan de straatkant (ca. 75 tot 100cm tov het maaiveldniveau) en in de top van de Bt of C-horizont elders (ca. 100 tot 140cm tov het maaiveldniveau). Het maaiveldniveau bevindt zich tussen ca. +105,27m TAW in het zuidwesten, +104,78m TAW in het noordwesten, +104,08m TAW in het zuidoosten en +102,78m TAW in het noordoosten. Er is bijgevolg sprake van een daling vanaf de straatzijde naar het noorden tot noordoosten toe.

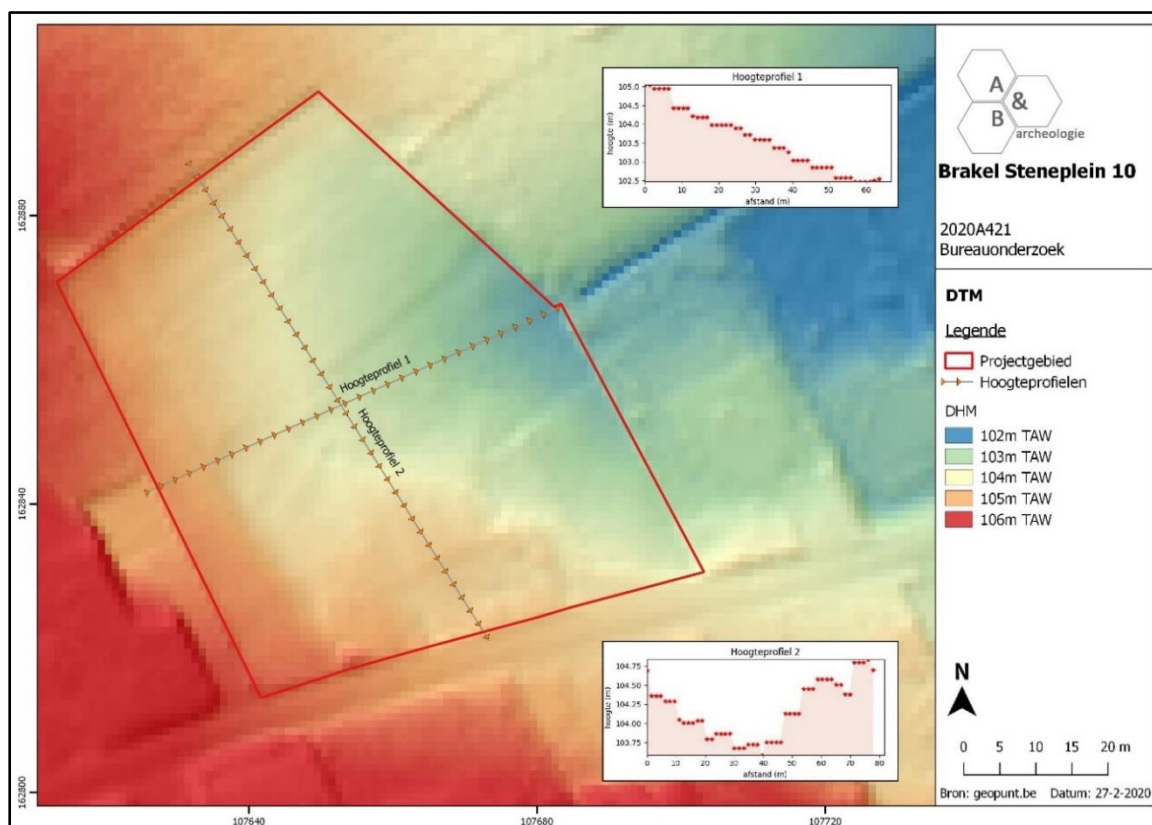
Figuur 14 Uitsnede uit de bodemkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 15 Algemeen sleuvenplan met de locatie van de referentieprofielen (bron: geopunt.be).

Figuur 16 Aanduiding van de hoogtes in TAW (groen: vlakniveau en zwart: maaiveldniveau).

Figuur 17 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).

Figuur 18 Zicht op profiel 1 in sleuf 1.

Figuur 19 Zicht op profiel 2 in sleuf 2.

Figuur 20 Zicht op profiel 3 in sleuf 4.

2.2. Assessment sporen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden in totaal 14 archeologische sporen aangetroffen. De sporen kunnen onderverdeeld worden in kuilen, paalkuilen, grachten/greppels, muren en uitbraaksporen.

In grote lijnen kunnen de sporen op basis van het vondstmateriaal of hun uiterlijke kenmerken gedateerd worden in de volle/late middeleeuwen en de postmiddeleeuwen. Enkele sporen zijn gezien de afwezigheid van vondstmateriaal en hun eerder vage aflijning uitsluitend ruim te dateren in de middeleeuwen.

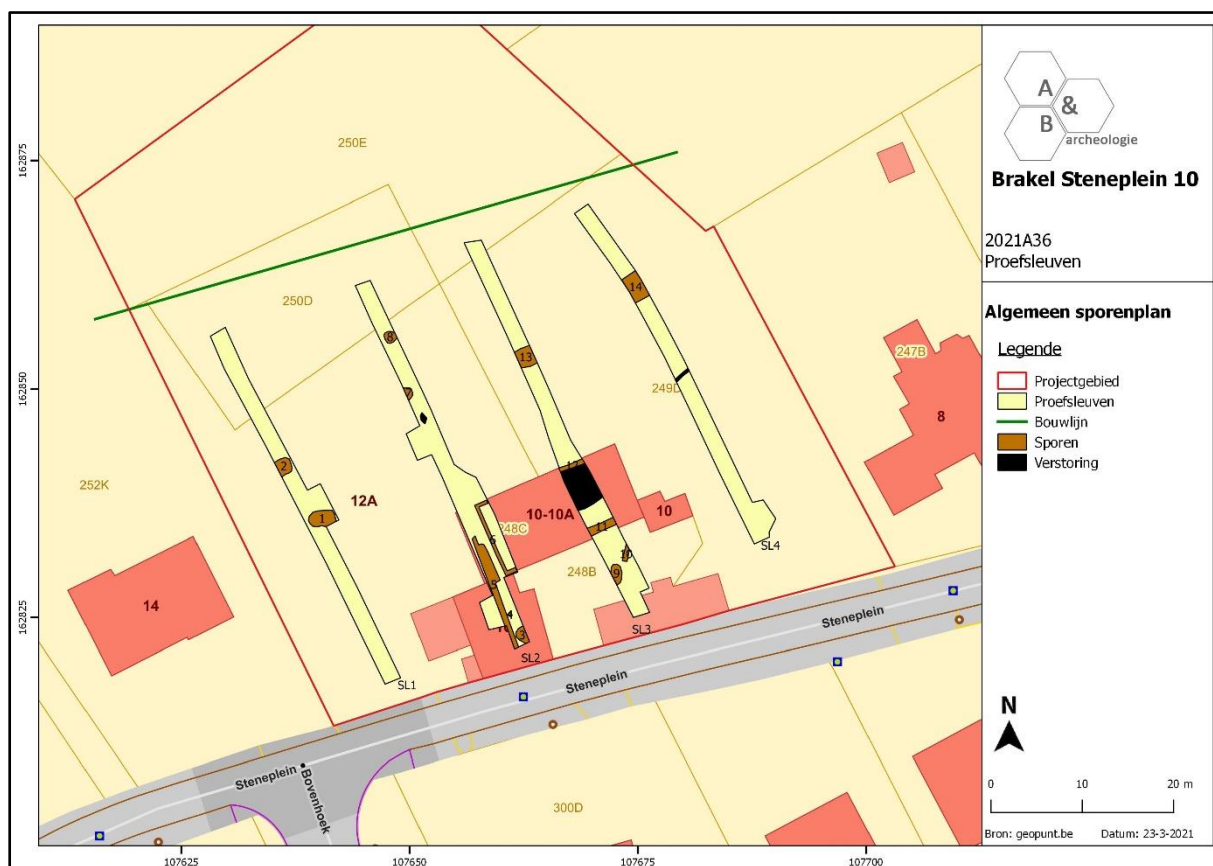
In het noordwesten van het plangebied werden twee vol/laatmiddeleeuwse kuilen S1 en S2 aangetroffen. Beide kuilen kenmerken zich door hun heterogene donker bruinrijze gevlekte vulling. Bij het opschaven van de kuilen werd grijs en roodbakkend aardewerk teruggevonden, alsook een fragment van een wetsteen. Mogelijk maken deze kuilen deel uit van een voorloper van de voormalige bakstenen hoeve.

Aan de straatzijde clusteren zich een aantal sporen die te maken hebben met de historische steenbouwfase van de hoeve. Gezien de restanten hiervan werd het vlak ter hoogte hiervan aangelegd tot op het niveau van deze resten en niet tot de 20 tot 40cm dieperliggende C-horizont. Het gaat in deze zone om de directe resten van de hoeve zelf in de vorm van opgaand muurwerk van de westelijke zijgevel (S6) of uitbraaksporen van de lange zijgevels (S11 en S12). Het opgaand muurwerk bestaat uit rode bakstenen (ca. 23,5 x 11 x 6,5cm) gevat in een poreuze gelige kalkmortel volgens een Vlaams verband met afwisselende rijen van strek en kop geplaatste bakstenen. Rondom de muurresten van de langgevelhoeve werden nog de restanten van een bakstenen muurtje (S10), een uitbraakspoor (S5) en enkele (paal)kuilen (S3, S4 en S9) aangesneden. In het uitbraakspoor werd een archeologisch volledige melkteil in rood geglaazuurd aardewerk teruggevonden. De sporencluster kan gedateerd worden tussen de 17de en late 19de eeuw.

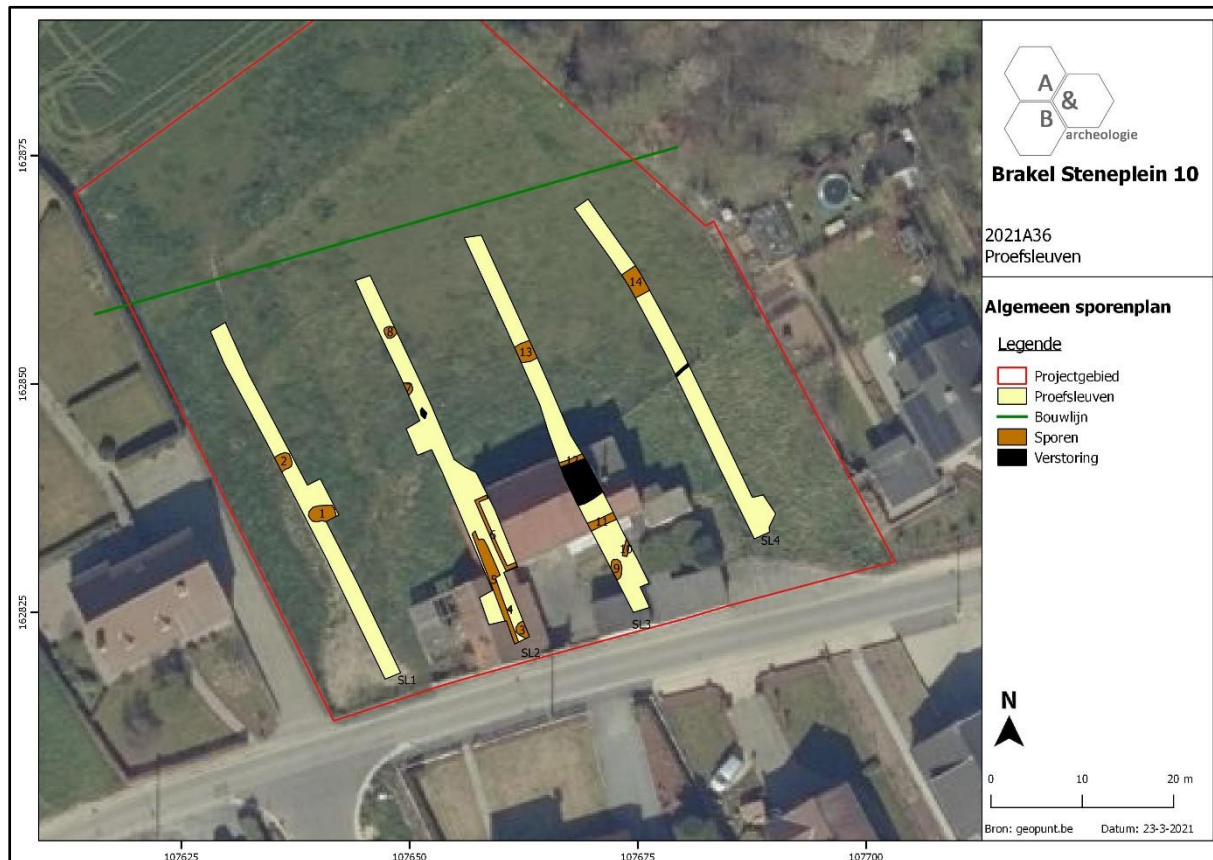
Verder werden nog twee niet nader te dateren kuilen (S7 en S8) aangetroffen in het noordelijke deel van sleuf 2. Het gaat om vrij vage afgelijnde afgeronde kuilen, wellicht te dateren in de middeleeuwen.

In het noordoosten werden twee grachtsegmenten S13 en S14 blootgelegd die in elkaars verlengde liggen. Hun vagere aflijning, grijzige vulling en afwezigheid van vondstmateriaal laten geen datering toe.

Een gedetailleerde beschrijving van de sporen kan worden teruggevonden in de sporenlijst in bijlage.

Figuur 21 Allesporenkaart geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 22 Allesporenkaart geprojecteerd op de orthofoto van 2020 (bron: geopunt.be).

Figuur 23 Zicht op de grote kuil S1 (sleuf 1).

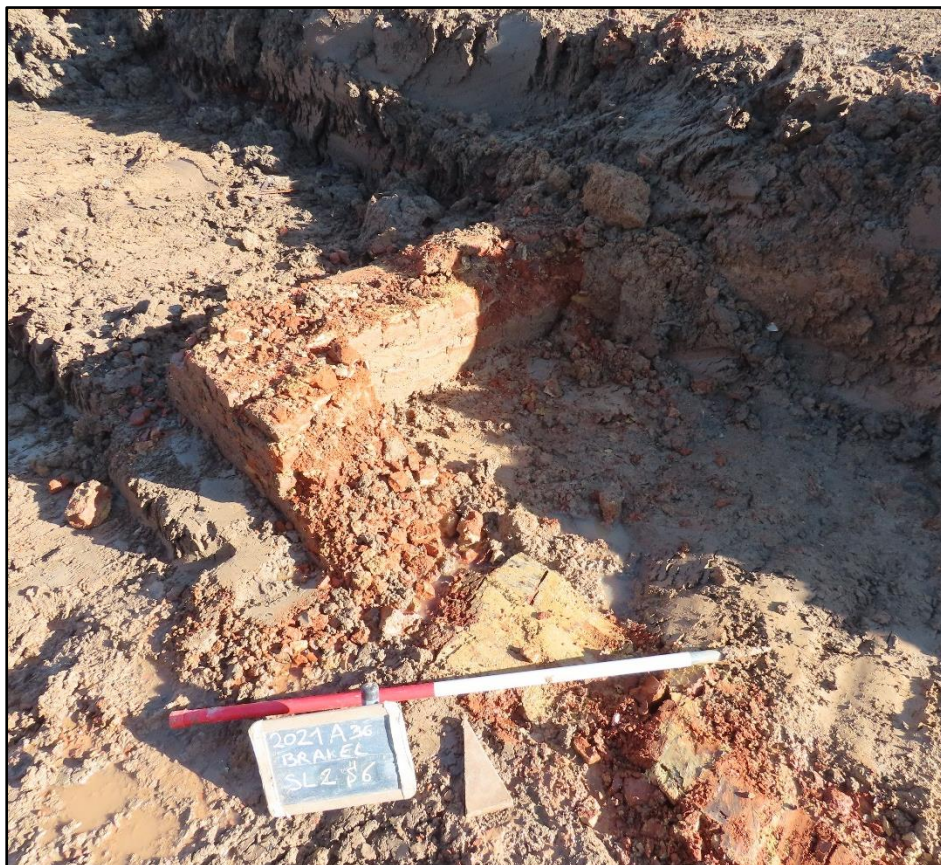
Figuur 24 Zicht op de kuil S2 (sleuf 2).

Figuur 25 Overzichtsfoto van het uitbraakspoor S5 en op de achtergrond de zijgevel van de hoeve S6.

Figuur 26 Zicht op de zijgevel en hoeken van de hoeve (S6).

Figuur 27 Zicht op de noordwestelijke hoek van de hoeve (S6).

Figuur 28 Baksteen (ca. 23,5 x 11 x 6,5cm) met gelige poreuze kalkmortel (S6).

Figuur 29 Zicht op sleuf 3 met de sporen S9, S10, S11 en S12.

Figuur 30 Zicht op de ronde kuil S8 in sleuf 2.

Figuur 31 Zicht op de vaag afgelijnde gracht S13 in sleuf 3.

2.3. Assessment vondsten

Er werden drie inventarisnummers uitgedeeld aan ingezameld vondstmateriaal uit de archeologische sporen. Inventarisnummer 1 betreft grijs en roodbakkend aardewerk uit de kuil S1. Bij het roodbakkend aardewerk is aangekoekt voedsel aanwezig, wat duidelijk wijst op gebruik. Inventarisnummer 2 omvat grijs aardewerk, waaronder een geribbelde halspartij van een kruik, uit de kuil S2. Daarnaast werd ook nog een grijsgekleurde sterk gepolijste wetsteen aangetroffen in de kuil. Het vondstmateriaal uit beide kuilen laat een datering toe in de volle/late middeleeuwen. Als laatste werd nog een archeologisch volledige melkteil in rood geglazuurd aardewerk teruggevonden (inventarisnummer 3). Het fragment werd aangetroffen in het uitbraakspoor S5 in sleuf 2. De melkteil kan gedateerd worden in de late 17de tot vroege 19de eeuw.

Figuur 32 Grijs aardewerk uit de kuil S2 met rechtsonder een fragment van een kruik. Linksonder is het fragment van een wetsteen te zien (inv. 2).

Figuur 33 Fragment van een sterk gepolijste/gebruikte wetsteen uit kuil S2 (inv. 2).

Figuur 34 Boven- en zijaanzicht van de archeologisch volledige melkteil uit S5 (inv. 3).

2.4. Assessment stalen

Tijdens het vooronderzoek werden geen stalen genomen gezien een verder onderzoek geadviseerd wordt. Er werden wel sporen aangetroffen die zich goed kunnen lenen tot het nemen van zinvolle en bruikbare grondstalen in functie van natuurwetenschappelijk onderzoek.

2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing.

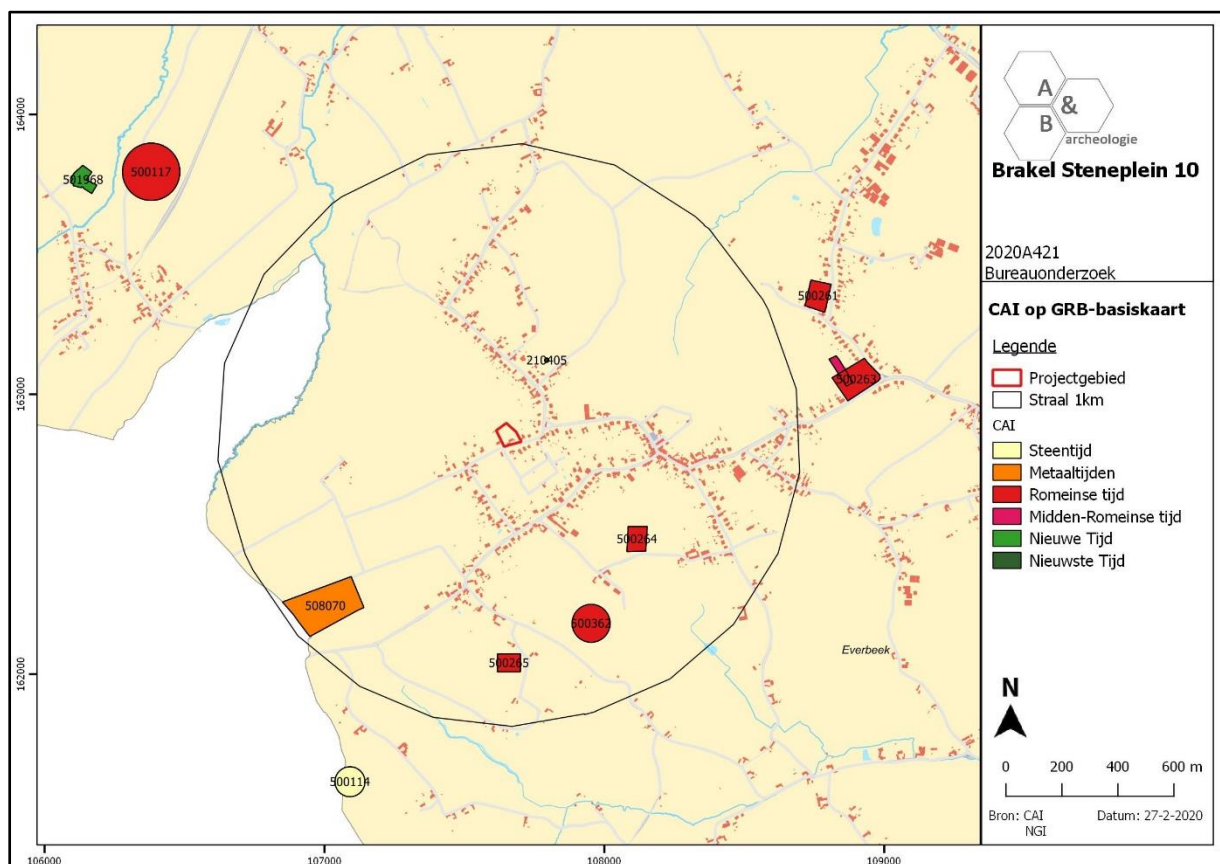
2.6. Datering, interpretatie en confrontatie met voorgaande onderzoeksfases

Relevante historische gegevens over het terrein kunnen afgeleid worden uit cartografische bronnen, de oudst betrouwbare bron is in dit geval de Villaretk kaart uit 1745-1748. Op deze kaart is het huidige wegennet rond het plangebied reeds aanwezig, op het plangebied wordt een L-vormige bebouwing weergegeven met errond een erf/tuin. De Ferrariskaart (ca. 1777) toont een rechthoekig gebouw op het plangebied, aan de straatzijde, met erachter een tuin. Op de meer gedetailleerde Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) is een U-vormige gebouwconfiguratie te zien, op de plek van de huidige bebouwing. De achterliggende gronden zijn niet bebouwd. Op de andere midden 19de-eeuwse kaarten en op de topografische kaarten van tweede helft 19de-eerste helft 20ste eeuw is eenzelfde situatie te zien. Het is echter onwaarschijnlijk dat de huidige bebouwing teruggaat tot de 19de, laat staan 18de eeuw. Vermoedelijk werden de gebouwen rond midden 20ste eeuw afgebroken en vervangen door de huidige gebouwen, die voor het eerst zichtbaar zijn op de (wazige) luchtfoto van 1971. In het achterliggende weiland staan op dat moment nog een aantal bomen. Op de luchtfoto van 1979-1990 is de huidige situatie reeds goed herkenbaar. Sindsdien zijn er geen substantiële wijzigingen meer gebeurd aan het plangebied. Sinds begin 21ste eeuw neemt de bebouwing in de omgeving stelselmatig toe. Er zijn geen aanwijzingen dat er grootschalige bodemverstoringen hebben plaatsgevonden op het plangebied.

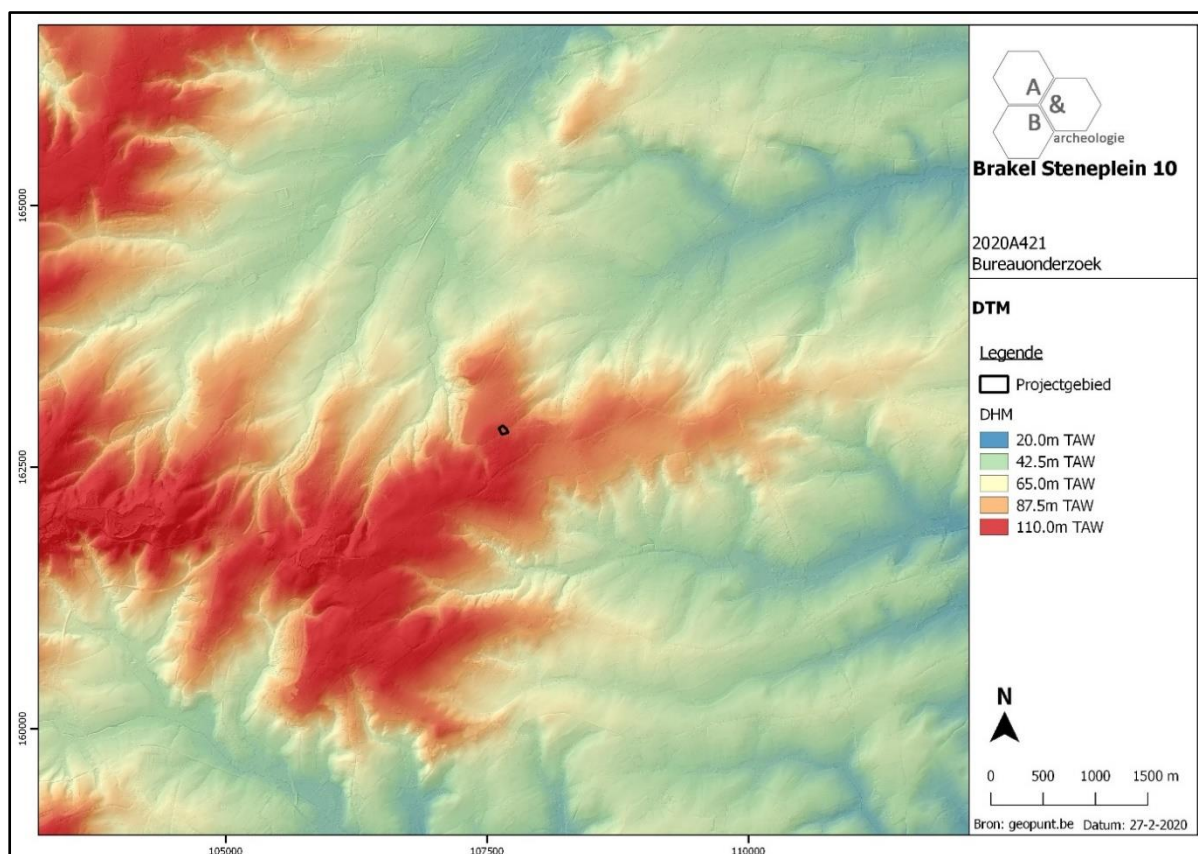
Everbeek is gelegen in een golvend leemlandschap van afgeronde heuvelruggen afgewisseld met beekdepressies. Op het digitale hoogtemodel is te zien dat het plangebied zich bevindt op een west-oost georiënteerde heuvelrug. De dichtstbij gelegen natuurlijke waterloop, de Verrebeek, bevindt zich 1km naar het westen. Het detail van het hoogtemodel toont op het terrein een daling van west (+105m TAW) naar oost (+102,5m TAW). Het centrale oostelijke deel van het plangebied is duidelijk lager gelegen dan de rest van het terrein. Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het plangebied niet gekarteerd, de gronden ten noorden en westen kennen respectievelijk een medium en lage erosiegraad. Op de bodemkaart wordt het plangebied hoofdzakelijk aangeduid als ADB(o): matig droge tot matig natte leembodem met textuur B of structuur B horizont, met een sterke antropogene invloed.

In de omgeving van het plangebied zijn maar weinig archeologische sites gekend. Via veldprospecties waren al een aantal locaties gekend waar Romeins bouw materiaal was aangetroffen, maar archeologische grondsporen uit deze perioden werden pas recent geattesteerd bij een proefsleuvenonderzoek op een terrein net ten zuiden van het plangebied. Er werden 2 brandrestengraven aangetroffen, alsook 4 houtskoolmeilers uit de late ijzertijd/vroeg-Romeinse periode. Het archeologisch niveau bevond zich 30 à 45cm onder het maaiveld. Gezien de gelijkaardige landschappelijke ligging kan aan het plangebied een eerder hoge archeologische verwachting worden toegekend voor sites met grondsporen, voornamelijk uit de Romeinse periode. Sporen uit oudere of jongere perioden zijn echter niet uit te sluiten. Gezien de ligging op een hellend terrein, kan erosie en/of colluvium gezorgd hebben voor een aftopping van eventuele sporen, maar ook voor een afdekking. Het plangebied kent geen verhoogd potentieel voor in situ bewaring van steentijd artefactensites. Er is geen natuurlijke waterloop in de omgeving, er zijn geen steentijdvondsten aangetroffen bij de diverse veldprospecties die reeds hebben plaatsgevonden in de buurt, en het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd net ten zuiden leverde geen enkele aanwijzing dat in situ steentijdsites hier zouden verwacht kunnen worden.

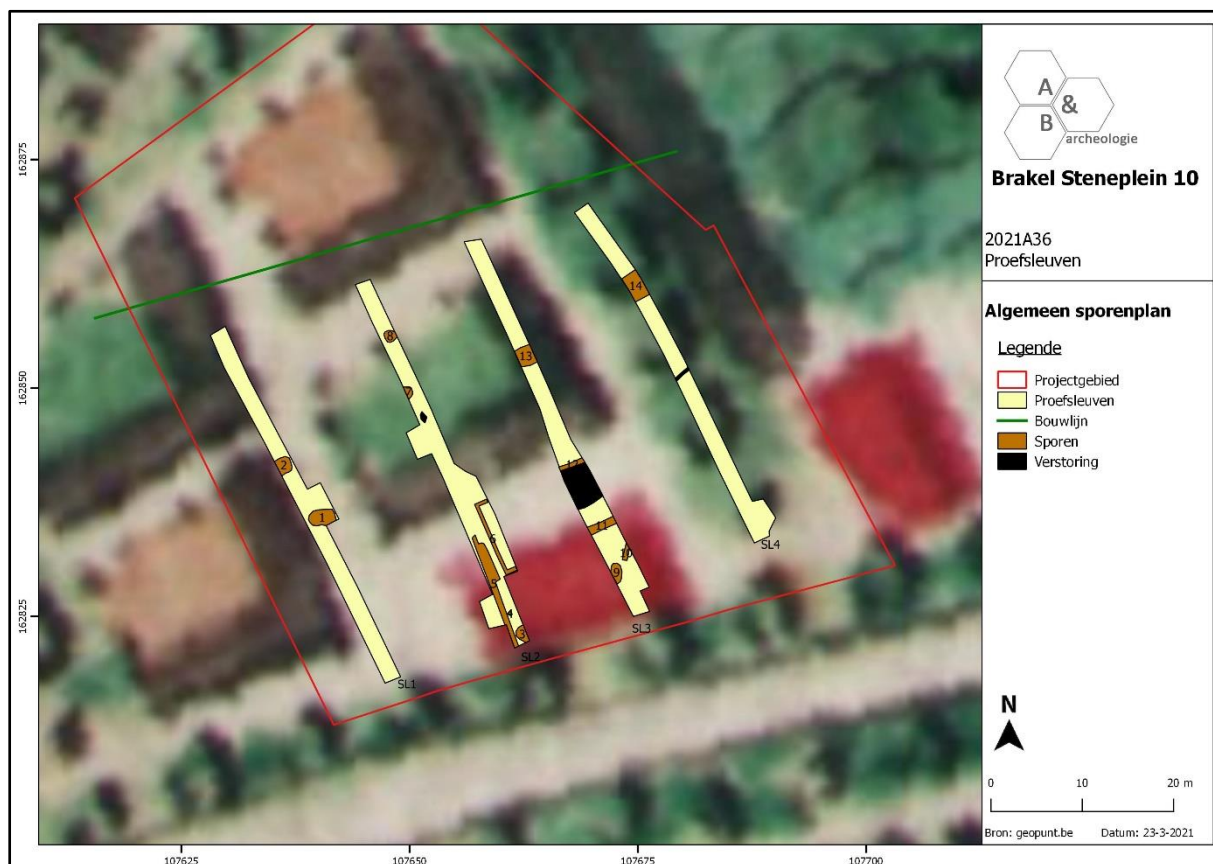
Concluderend kan gesteld worden dat sporen werden aangetroffen over een periode van ca. 800jaar. Het onderzoek toont ook aan dat de steenbouwfase mogelijk een voorloper kent in houtbouw. Daarnaast is het niet uitgesloten dat ook oudere sporen aanwezig zijn, gezien enkele kuilen geen dateerbaar materiaal bevatten. Gezien deze resultaten dient een verder archeologisch onderzoek in de vorm van een opgraving uitgevoerd te worden over het westelijke deel van het terrein. De zone omvat de voormalige hoeve en het achterliggend gebied. Het oostelijke deel bevatte, met uitzondering van een grachtsegment, geen relevante sporen en kan uitgesloten worden uit het advies voor verder onderzoek.

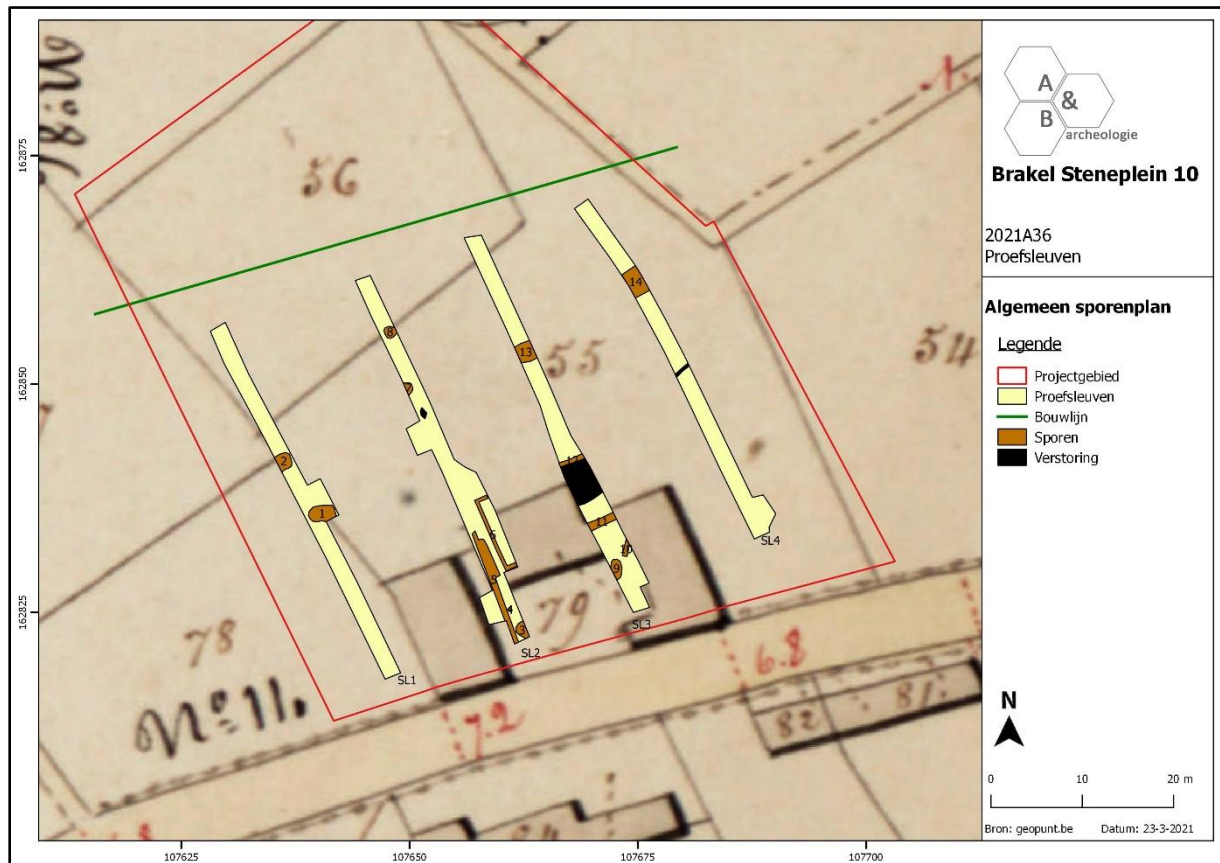
Figuur 35 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris ter hoogte van het plangebied (bron: CAI; geopunt.be).

Figuur 36 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

Figuur 37 Allesporenkaart geprojecteerd op de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).

Figuur 38 Allesporenkaart geprojecteerd op de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

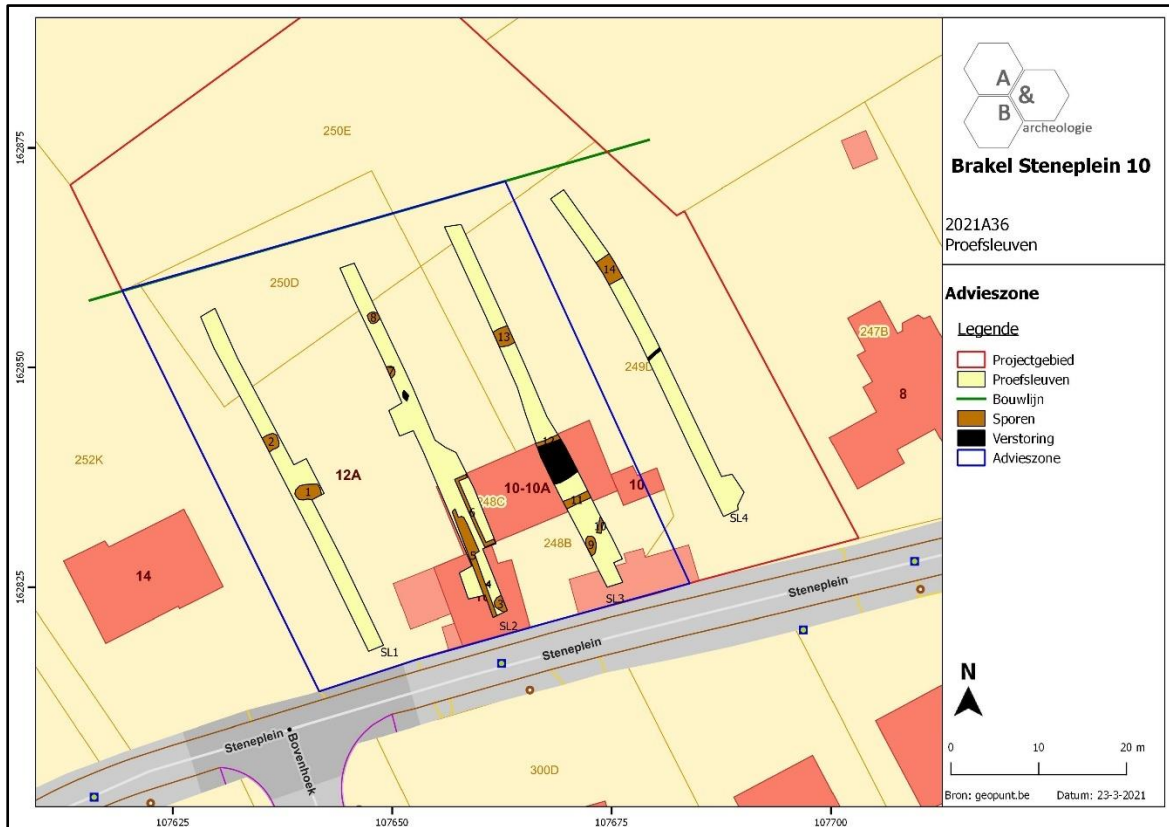
2.7. Synthese

2.7.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Het proefsleuvenonderzoek heeft aangetoond dat sporen aanwezig zijn vanaf de volle/late middeleeuwen (12de/14de eeuw) tot in de 20ste eeuw. Het sporenbestand is divers en bestaat uit grachten/greppels, bewoningssporen (muurresten, uitbraaksporen, ...) en kuilen. Er is een duidelijke tweedeling op te merken waarbij enerzijds enkele oudere kuilen aangetroffen werden in het noordwesten van het terrein, waaronder twee met vol/laatmiddeleeuws vondstmateriaal. Eerder centraal aan de straatzijde situeert zich een sporencluster te linken aan de historische postmiddeleeuwse fase, meer bepaald funderingen en kuilen van de voormalige langgevelhoeve. In deze zone werd het vlak aangelegd op een tussenniveau, dat zich boven de top van de C-horizont bevond. Mogelijk kunnen dus hieronder nog oudere sporen aanwezig zijn. De sporen van de hoeve komen bovendien goed overeen met de footprint van het gebouw dat gekarteerd staat op de 18de-eeuwse Ferrariskaart (zie onder).

Concluderend kan gesteld worden dat sporen werden aangetroffen over een periode van minstens ca. 800jaar. Het onderzoek toont ook aan dat de steenbouwfase mogelijk een voorloper kent in houtbouw. Daarnaast is het niet uitgesloten dat ook oudere sporen aanwezig zijn, gezien enkele kuilen geen dateerbaar materiaal bevatten. Gezien deze resultaten dient een verder archeologisch onderzoek in de vorm van een opgraving uitgevoerd te worden over het westelijke deel van het terrein. De zone omvat de voormalige hoeve en het achterliggend gebied. Het oostelijke deel bevatte, met uitzondering van een grachtsegment, geen relevante sporen en kan uitgesloten worden uit het advies voor verder onderzoek.

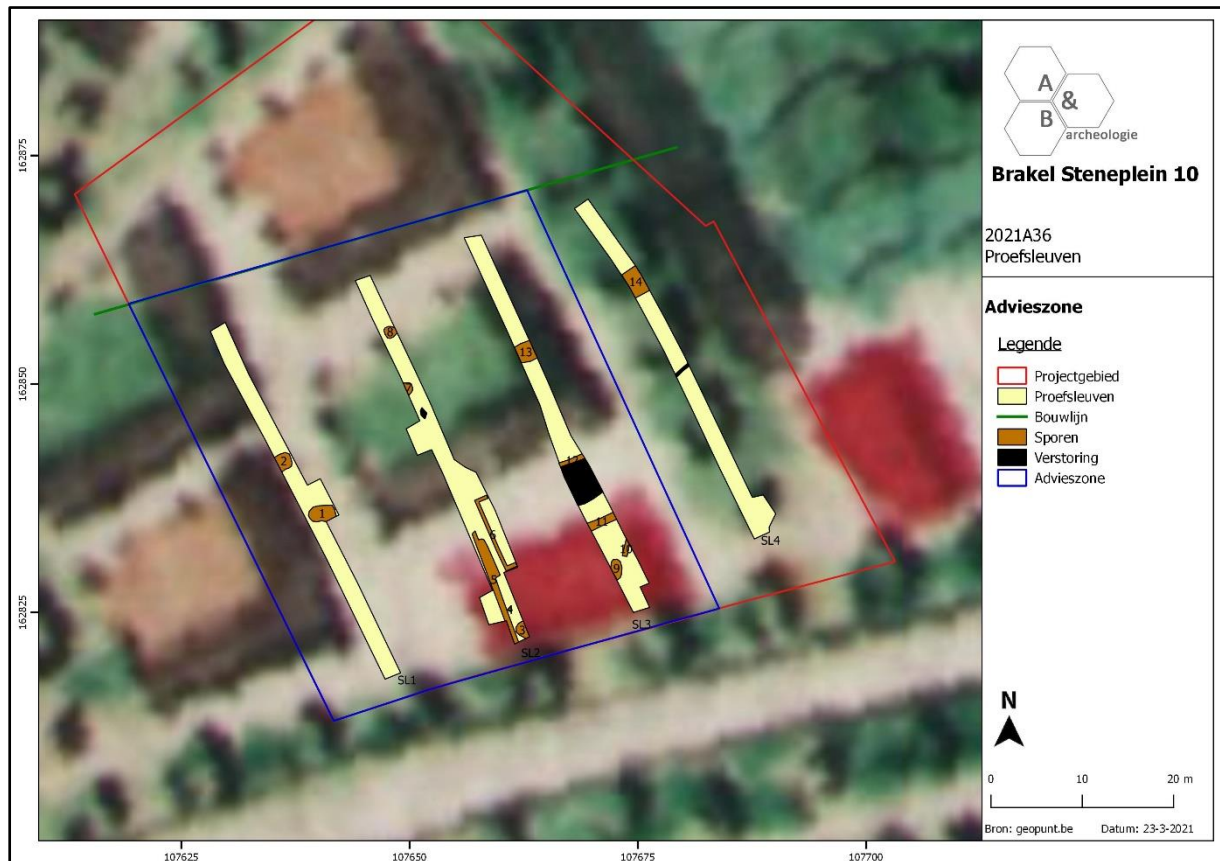
Gezien de aard en datering van de sporen, dienen ze ruimer te worden onderzocht door middel van een vlakdekkende opgraving in het westelijke deel van het terrein. De advieszone voor deze opgraving heeft een oppervlakte van ca. 2300m². Binnen deze zone kunnen naast bewoningssporen (hout- en steenbouw) ook andere sporen van antropogene oorsprong verwacht worden. Zo moet rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van waterhoudende structuren en sporen met artisanaal en funerair karakter. Er dient bovendien gewerkt te worden in minstens twee archeologische niveaus ter hoogte van de steenbouw centraal aan de straatzijde. Dit om de historische bebouwing te documenteren en onderzoeken. De exacte dimensie hiervan zal tijdens de opgraving duidelijk worden aan de hand van de muurresten en uitbraaksporen. Elders kan meteen naar de top van de Bt/C-horizont aangelegd worden op één archeologisch niveau.

Figuur 39 Zicht op het plangebied en sleuvenplan, met afbakening van de advieszone voor opgraving (bron: geopunt).

Figuur 40 Zicht op het totale plangebied en sleuvenplan, met afbakening van de advieszone voor opgraving en aanduiding van de zone aan de straatkant waarbij in minstens twee vlakken dient opgegraven te worden (bron: geopunt).

Figuur 41 Projectie van het sporenplan en advieszone op de Ferrariskaart met lichte verschuiving (bron: geopunt).

2.7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

In het programma van maatregelen van de bureaustudie³ werden de volgende onderzoeksvragen opgenomen met betrekking tot het proefsleuvenonderzoek:

- Hoe is de bodemopbouw?

Bij profiel 1, in het zuidwesten van het plangebied, wordt de bodemopbouw gekenmerkt door een 50cm dik ophogingspakket. Meteen daaronder bevindt zich de verstikte ploeglaag waarin baksteenspikkels kunnen herkend worden. De ploeglaag is bovenaan donkergrijs en wordt bruiner in de diepte. Meteen onder de verbruinde ploeglaag situeert zich de top van de Bt-horizont waarop de archeologische sporen leesbaar zijn. De top situeert zich op een diepte van ca. 110cm. Profiel 2 bevindt zich in het noordelijke deel. Hier wordt de bodem gekenmerkt door een donker bruingrijze Ap-horizont met baksteenbrokjes en -spikkels en een dikte van ca. 70cm. Meteen onder de teelaarde bevindt zich de Bt-horizont die de eerste 25/30cm sterk verbruind is en bleker wordt in de diepte. Op het niveau van het blekere deel, ca. 95/100cm situeert zich het archeologisch vlak. Profiel 3 bevindt zich in het oostelijke en lagere deel van het plangebied. In dit profiel is sprake van een colluviaal pakket (ca. 40cm

³ <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/14387>

dik) onder de teelaarde waarin baksteenspikkels kunnen herkend worden. Meteen onder het colluviaal pakket is de C-horizont aanwezig, gekenmerkt door een bleekbruine leem.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden in totaal 14 archeologische sporen aangetroffen. De sporen kunnen onderverdeeld worden in kuilen, paalkuilen, grachten/greppels, muren en uitbraaksporen. In grote lijnen kunnen de sporen op basis van het vondstmateriaal of hun uiterlijke kenmerken gedateerd worden in de volle/late middeleeuwen en de postmiddeleeuwen. Enkele sporen zijn gezien de afwezigheid van vondstmateriaal en hun eerder vage aflijning uitsluitend ruim te dateren in de middeleeuwen. In het noordwesten van het plangebied werden twee vol/laatmiddeleeuwse kuilen S1 en S2 aangetroffen. Beide kuilen kenmerken zich door hun heterogene donker bruingrijze gevlekte vulling. Bij het opschaven van de kuilen werd grijs en roodbakend aardewerk teruggevonden, alsook een fragment van een wetsteen. Mogelijk maken deze kuilen deel uit van een voorloper van de voormalige bakstenen hoeve. Aan de straatzijde clusteren zich een aantal sporen die te maken hebben met de historische steenbouwfase van de hoeve. Gezien de restanten hiervan werd het vlak ter hoogte hiervan aangelegd tot op het niveau van deze resten en niet tot de 20 tot 40cm dieperliggende C-horizont. Het gaat in deze zone om de directe resten van de hoeve zelf in de vorm van opgaand muurwerk van de westelijke zijgevel (S6) of uitbraaksporen van de lange zijgevels (S11 en S12). Het opgaand muurwerk bestaat uit rode bakstenen (ca. 23,5 x 11 x 6,5cm) gevat in een poreuze gelige kalkmortel volgens een Vlaams verband met afwisselende rijen van strek en kop geplaatste bakstenen. Rondom de muurresten van de langgevelhoeve werden nog de restanten van een bakstenen muurtje (S10), een uitbraakspoor (S5) en enkele (paal)kuilen (S3, S4 en S9) aangesneden. In het uitbraakspoor werd een archeologisch volledige melkteil in rood geglazuurd aardewerk teruggevonden. De sporencluster kan gedateerd worden tussen de 17de en late 19de eeuw. Verder werden nog twee niet nader te dateren kuilen (S7 en S8) aangetroffen in het noordelijke deel van sleuf 2. Het gaat om vrij vage afgelijnde afgeronde kuilen, wellicht te dateren in de middeleeuwen. In het noordoosten werden twee grachtsegmenten S13 en S14 blootgelegd die in elkaars verlengde liggen. Hun vagere aflijning, grijzige vulling en afwezigheid van vondstmateriaal laten geen datering toe.

- Welke spoorcategorieën komen voor?

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden in totaal 14 archeologische sporen aangetroffen. De sporen kunnen onderverdeeld worden in kuilen, paalkuilen, grachten/greppels, muren en uitbraaksporen.

- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?

De bewaringstoestand is goed te noemen.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?

Het proefsleuvenonderzoek heeft aangetoond dat sporen aanwezig zijn vanaf de volle/late middeleeuwen (12de/14de eeuw) tot in de 20ste eeuw. Het sporenbestand is divers en bestaat uit grachten/greppels, bewoningssporen (muurresten, uitbraaksporen, ...) en kuilen. Er is een duidelijke tweedeling op te merken waarbij enerzijds enkele oudere kuilen aangetroffen werden in het noordwesten van het terrein, waaronder twee met vol/laatmiddeleeuws vondstmateriaal. Eerder centraal aan de straatzijde situeert zich een sporencluster te linken aan de historische postmiddeleeuwse fase, meer bepaald funderingen en kuilen van de voormalige langgevelhoeve. In deze zone werd het vlak aangelegd op een tussenniveau, dat zich boven de top van de C-horizont bevond. Mogelijk kunnen dus hieronder nog oudere sporen aanwezig zijn.

- Zijn er restanten aanwezig van de gebouwen die op de 18de- en 19de-eeuwse kaarten worden afgebeeld?

Aan de straatkant werden muurresten, uitbraaksporen en geassocieerde sporen aangetroffen van de 18de/19de-eeuwse bewoning. De sporen te linken aan de hoeve komen bovendien goed overeen met de footprint van het gebouw dat gekarteerd staat op de 18de-eeuwse Ferrariskaart.

- Sluiten de sporen aan bij de resultaten van het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd aan de overzijde van de straat?

Aan de overzijde van de straatkant werden oudere sporen aangetroffen uit de late ijzertijd en Romeinse periode. Het gaat hierbij om houtskoolmeilers en brandrestengraven. Dergelijke spoorcategorieën werden niet aangetroffen. Ook werden geen sporen uit die periode teruggevonden, hoewel dit ook niet afgeschreven kan worden. De aangetroffen sporen binnen het plangebied dateren vanaf de volle/late middeleeuwen.

- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?

Er werden hiervoor geen concrete aanwijzingen teruggevonden. Wel werden kuilen en een wetsteen aangetroffen die mogelijk kunnen wijzen op één of andere activiteit, zoals bv huisnijverheid.

- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?

De sporen situeren zich op een eerder noord tot noordoostelijke helling, waarbij de top in het zuiden gelegen is. Het noordoosten van het terrein kenmerkt zich als een kleine zonk. Algemeen genomen is het een meer natter gebied, maar dergelijke milieus zijn al eerder interessant gebleken voor middeleeuwse bewoning.

- Kan een archeologische site uitgesloten worden?

Neen, er bevindt zich met zekerheid een site binnen de grenzen van het plangebied. Het gaat hierbij om sporen uit de volle/late en post middeleeuwen. Mogelijk is zelfs een continue bewoning aanwezig over een tijdspanne van 800jaar gepaard gaande met een overgang van hout- naar steenbouw. Een verder onderzoek kan hierin meer inzichten verschaffen.

- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

De algemene verstoringsgraad is laag te noemen. De sporen zijn algemeen genomen goed bewaard. Zo bevinden de oudere sporen zich goed afgedekt op een vrij grote diepte van ca. 100cm onder het maaiveldniveau. De muurresten situeren zich ondieper maar vertonen ook een matig tot goede bewaring.

- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

Er dient een verder archeologisch onderzoek te gebeuren in de vorm van een opgraving. In totaal dient een zone van ca. 2300m² afgebakend en onderzocht te worden, waarbij de zuidoostelijke hoek in minstens twee archeologische niveaus dient opgegraven te worden gezien de historische bebouwing en de hiertoe behorende muurresten. Elders kan meteen afgegraven worden tot in de top van de Bt/C-horizont. De specifieke onderzoeksvragen en opgravingsmethodiek wordt verder omschreven in het programma van maatregelen.

3. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Brakel Steneplein 10 (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit verder vooronderzoek beschreven.

Voorafgaand het proefsleuvenonderzoek werden drie plaats bezoeken uitgevoerd voor het begeleiden van de bovengrondse sloop, het uitbreken van de vloeren en de recente kelder in het oostelijke deel van de hoeve. Hierbij werden fotografische registraties gedaan en werd er op toegezien dat geen ouder archeologisch erfgoed verstoord zou worden.

Na de sloop werd het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op vrijdag 19 maart 2021. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 3 parallelle noordoost-zuidwest georiënteerde proefsleuven. Echter op basis van de voorwaarden bij de aktename werden vier proefsleuven aangelegd haaks op het Steneplein om zodoende de historische bebouwing te doorkruisen (sleuven 2 en 3). Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een graafmachine met een niet-getande graafbak met breedte van 1,80m. De sleuven werden verbreed of er werden bijkomend enkele kijkvensters aangelegd om inzicht te krijgen in bepaalde sporenclusters en om de aan- of afwezigheid van sporen te controleren. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

De onderzoekszone heeft een oppervlakte van 3134m² groot. Hiervan werd ca. 389m² (12,4%) onderzocht door middel van proefsleuven en kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee net niet behaald. Er kon echter een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel dat in dit geval positief bleek te zijn voor de westelijke helft van het plangebied. In het oostelijke deel werden geen relevante sporen aangetroffen.

Het proefsleuvenonderzoek heeft aangetoond dat sporen aanwezig zijn vanaf de volle/late middeleeuwen (12de/14de eeuw) tot in de 20ste eeuw. Het sporenbestand is divers en bestaat uit grachten/greppels, bewoningssporen (muurresten, uitbraaksporen, ...) en kuilen. Er is een duidelijke tweedeling op te merken waarbij enerzijds enkele oudere kuilen aangetroffen werden in het noordwesten van het terrein, waaronder twee met vol/laatmiddeleeuws vondstmateriaal. Eerder centraal aan de straatzijde situeert zich een sporencluster te linken aan de historische postmiddeleeuwse fase, meer bepaald funderingen en kuilen van de voormalige langgevelhoeve. In deze zone werd het vlak aangelegd op een tussenniveau, dat zich boven de top van de C-horizont bevond. Mogelijk kunnen dus hieronder nog oudere sporen aanwezig zijn. De sporen van de hoeve

komen bovendien goed overeen met de footprint van het gebouw dat gekarteerd staat op de 18de-eeuwse Ferrariskaart.

Concluderend kan gesteld worden dat sporen werden aangetroffen over een periode van minstens ca. 800jaar. Het onderzoek toont ook aan dat de steenbouwfase mogelijk een voorloper kent in houtbouw. Daarnaast is het niet uitgesloten dat ook oudere sporen aanwezig zijn, gezien enkele kuilen geen dateerbaar materiaal bevatten. Gezien deze resultaten dient een verder archeologisch onderzoek in de vorm van een opgraving uitgevoerd te worden over het westelijke deel van het terrein. De zone omvat de voormalige hoeve en het achterliggend gebied. Het oostelijke deel bevatte, met uitzondering van een grachtsegment, geen relevante sporen en kan uitgesloten worden uit het advies voor verder onderzoek.

Gezien de aard en datering van de sporen, dienen ze ruimer te worden onderzocht door middel van een vlakdekkende opgraving in het westelijke deel van het terrein. De advieszone voor deze opgraving heeft een oppervlakte van ca. 2300m². Binnen deze zone kunnen naast bewoningssporen (hout- en steenbouw) ook andere sporen van antropogene oorsprong verwacht worden. Zo moet rekening gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van waterhoudende structuren en sporen met artisanaal en funerair karakter. Er dient bovendien gewerkt te worden in minstens twee archeologische niveaus ter hoogte van de steenbouw centraal aan de straatzijde. Dit om de historische bebouwing te documenteren en onderzoeken. De exacte dimensie hiervan zal tijdens de opgraving duidelijk worden aan de hand van de muurresten en uitbraaksporen. Elders kan meteen naar de top van de Bt/C-horizont aangelegd worden op één archeologisch niveau.

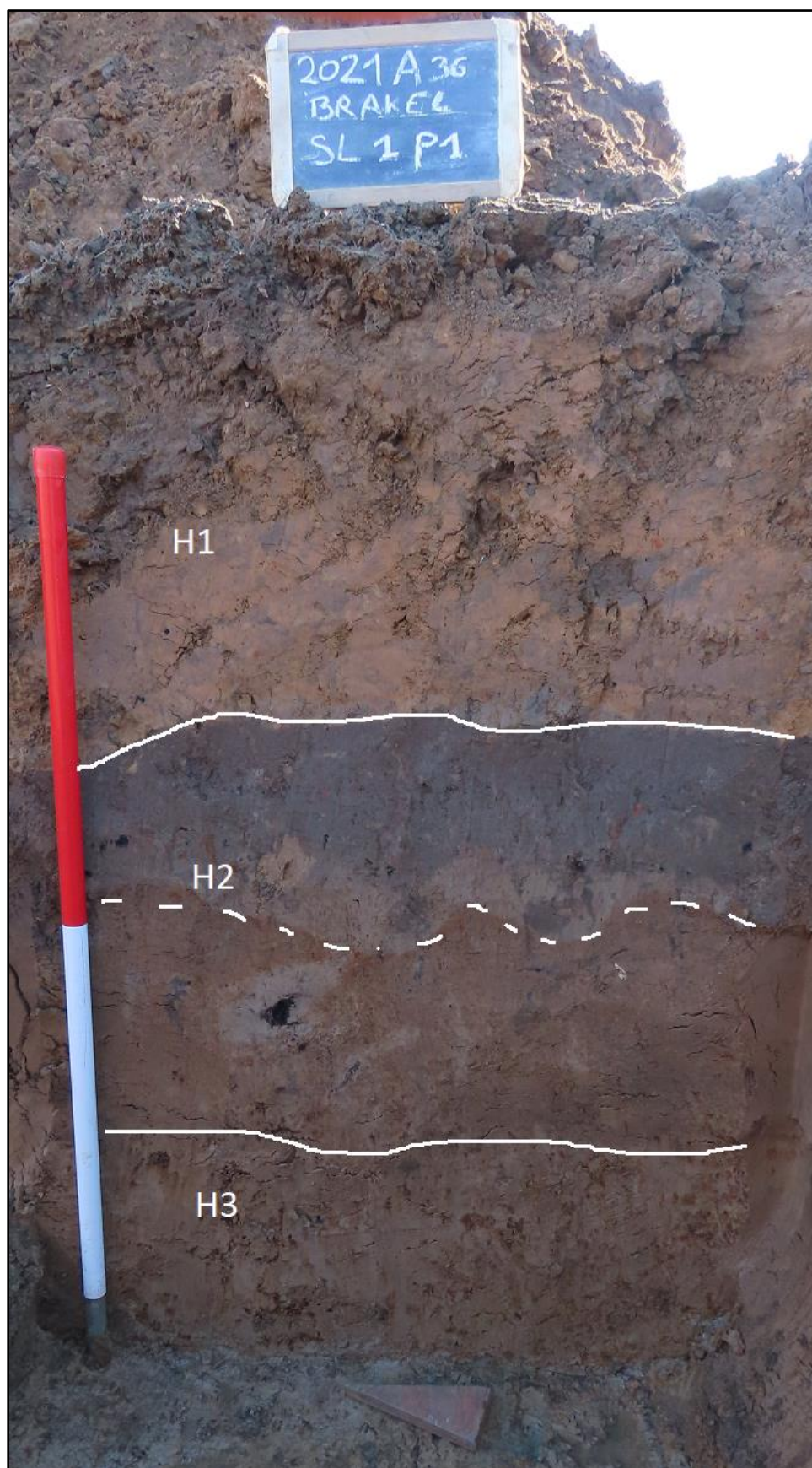
4. Bibliografie

- <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/14387>
- cai.onroerenderfgoed.be
- www.geopunt.be

5. Bijlages

- Referentieprofielen

Projectcode		2021A36			Coördinaten	X 107 645; Y 192 818	
Type onderzoek		Proefsleuven					
Profielnummer		PR1			Hoogte	+105,27m TAW	
Oriëntatie		NW-ZO			Grondwater	niet bereikt	
Datum		19/3/2021			Classificatie	ADB(o)	
Weer		Zonnig, droog				leemgronden	
Beschrijving		Maarten Bracke			Fotonr	42	
Landgebruik		Woning - weiland			Plannr	Zie allesporenkaart	
Vegetatie		Gras - bebouwd					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ophoging	0	50	Droog	Ja	Duidelijk	Recht
H2	Ap	50	110	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
H3	Bt	110	-	Droog	Nee	-	-
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Bruin gevlekt		Matig Nat		A	Leem		Ophogingspakket
Bruingrijs tot bruin		Matig nat		A	Leem		Deels verstikt, deels bruin gekleurd
Bruin gevlekt		Nat		A	Leem		Ijzerspikkels

Figuur 42 Zicht op profiel 1 in sleuf 1 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

• Figurenlijst

Figuur 1 Beeld vanuit het zuidwesten op het plangebied (bron: https://www.google.com/maps).	5
Figuur 2 Plan bestaande toestand (bron: initiatiefnemer).....	5
Figuur 3 Vloertjes in de voormalige hoeve voor aanvang van de sloop.	8
Figuur 4 Zicht op de uitgebroken vloer gelegen op bruingele zavel.....	8
Figuur 5 Bovengrondse sloop van de hoeve en bijgebouwen.....	8
Figuur 6 Begeleiden van de sloop en uitbraak van de grote kelder in de hoeve.	9
Figuur 7 Registratie van de keldermuur, vloerniveau situeert zich ca. 110cm onder het huidige maaiveldniveau.....	9
Figuur 8 Sleuvenplan opgenomen in de bureaustudie (bron: geopunt).....	10
Figuur 9 Uitgevoerd sleuvenplan (bron: geopunt).	10
Figuur 10 Zicht op het terrein vanuit de zuidwestelijke hoek bij aanvang van het sleuvenonderzoek.	11
Figuur 11 Sfeerbeeld bij de aanleg van de sleuven.	11
Figuur 12 Sfeerbeeld tijdens de aanleg van de sleuven.....	12
Figuur 13 Sfeerbeeld bij het opmeten van de sporen, sleuven en hoogtes.	12
Figuur 14 Uitsnede uit de bodemkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	14
Figuur 15 Algemeen sleuvenplan met de locatie van de referentieprofielen (bron: geopunt.be).	15
Figuur 16 Aanduiding van de hoogtes in TAW (groen: vlakniveau en zwart: maaiveldniveau).	15
Figuur 17 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).....	16
Figuur 18 Zicht op profiel 1 in sleuf 1.	16
Figuur 19 Zicht op profiel 2 in sleuf 2.	17
Figuur 20 Zicht op profiel 3 in sleuf 4.	17
Figuur 21 Allesporenkaart geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).....	19
Figuur 22 Allesporenkaart geprojecteerd op de orthofoto van 2020 (bron: geopunt.be).	19
Figuur 23 Zicht op de grote kuil S1 (sleuf 1).....	20
Figuur 24 Zicht op de kuil S2 (sleuf 2).	20
Figuur 25 Overzichtsfoto van het uitbraakspoor S5 en op de achtergrond de zijgevel van de hoeve S6.	21
Figuur 26 Zicht op de zijgevel en hoeken van de hoeve (S6).	21
Figuur 27 Zicht op de noordwestelijke hoek van de hoeve (S6).....	22
Figuur 28 Baksteen (ca. 23,5 x 11 x 6,5cm) met gelige poreuze kalkmortel (S6).	22
Figuur 29 Zicht op sleuf 3 met de sporen S9, S10, S11 en S12.	23
Figuur 30 Zicht op de ronde kuil S8 in sleuf 2.....	23
Figuur 31 Zicht op de vaag afgelijnde gracht S13 in sleuf 3.	24
Figuur 32 Grijs aardewerk uit de kuil S2 met rechtsonder een fragment van een kruik. Linksonder is het fragment van een wetsteen te zien (inv. 2).	25
Figuur 33 Fragment van een sterk gepolijste/gebruikte wetsteen uit kuil S2 (inv. 2).	26
Figuur 34 Boven- en zijaanzicht van de archeologisch volledige melkteil uit S5 (inv. 3).	26
Figuur 35 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris ter hoogte van het plangebied (bron: CAI; geopunt.be).	29
Figuur 36 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).	30
Figuur 37 Allesporenkaart geprojecteerd op de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).....	30
Figuur 38 Allesporenkaart geprojecteerd op de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).....	31

Figuur 39 Zicht op het plangebied en sleuvenplan, met afbakening van de advieszone voor opgraving (bron: geopunt).33

Figuur 40 Zicht op het totale plangebied en sleuvenplan, met afbakening van de advieszone voor opgraving en aanduiding van de zone aan de straatkant waarbij in minstens twee vlakken dient opgegraven te worden (bron: geopunt).33

Figuur 41 Projectie van het sporenplan en advieszone op de Ferrariskaart met lichte verschuiving (bron: geopunt).34

Figuur 42 Zicht op profiel 1 in sleuf 1 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.....42

- Plannenlijst

Plannummer	Type	Onderwerp	Schaal	Digitaal	Datum
1	Sleuvenplan	Allesporenkaart	Onbepaald	X	23/3/2021
2	Sleuvenplan	Advieszone	Onbepaald	X	23/3/2021

Sporenlijst

2021A36

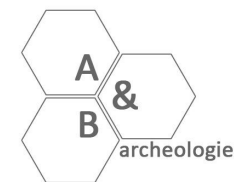
Proefsleuven Brakel Steneplein 10

[illegible]

Vondstenlijst

2021A36 Proefsleuven Brakel Steneplein 10

Vondstnr	Spoornr	Laagnr	Kwadrant/C oupedeel	Werkput/SI euf	Sector	Vak	Profiel	Vlak	Inzamelwijze	Datum	Maaswijdte	xyz	Vondstcategorie	Omschrijving	Datering	Hoeveelheid (telling/schatting)	Gewicht (g)	Homogeniteit	Fotonr	Tekening (kaart, plan, plattegrond, coupe of profiel)	Vondst- tekening
1	1	1	/	1	/	/	/	1	AV	19/03/2021	/	/	aardewerk	grijs en roodbakkend aardewerk	ME	3	17	ja	/	/	/
2	2	1	/	1	/	/	/	1	AV	19/03/2021	/	/	aardewerk	grijs aardewerk, o.a. kruikfragment	ME	3	43	ja	32	/	/
2	2	1	/	1	/	/	/	1	AV	19/03/2021	/	/	natuursteen	fragment wetsteen	ME	1	74	ja	33	/	/
3	5	1	/	2	/	/	/	1	AV	19/03/2021	/	/	aardewerk	rood geglazuurd aardewerk (melkteil met vlakke bodem)	PME	1	316	ja	34	/	/

Brakel Steneplein 10

2021A36
Proefsleuven

Algemeen sporenplan

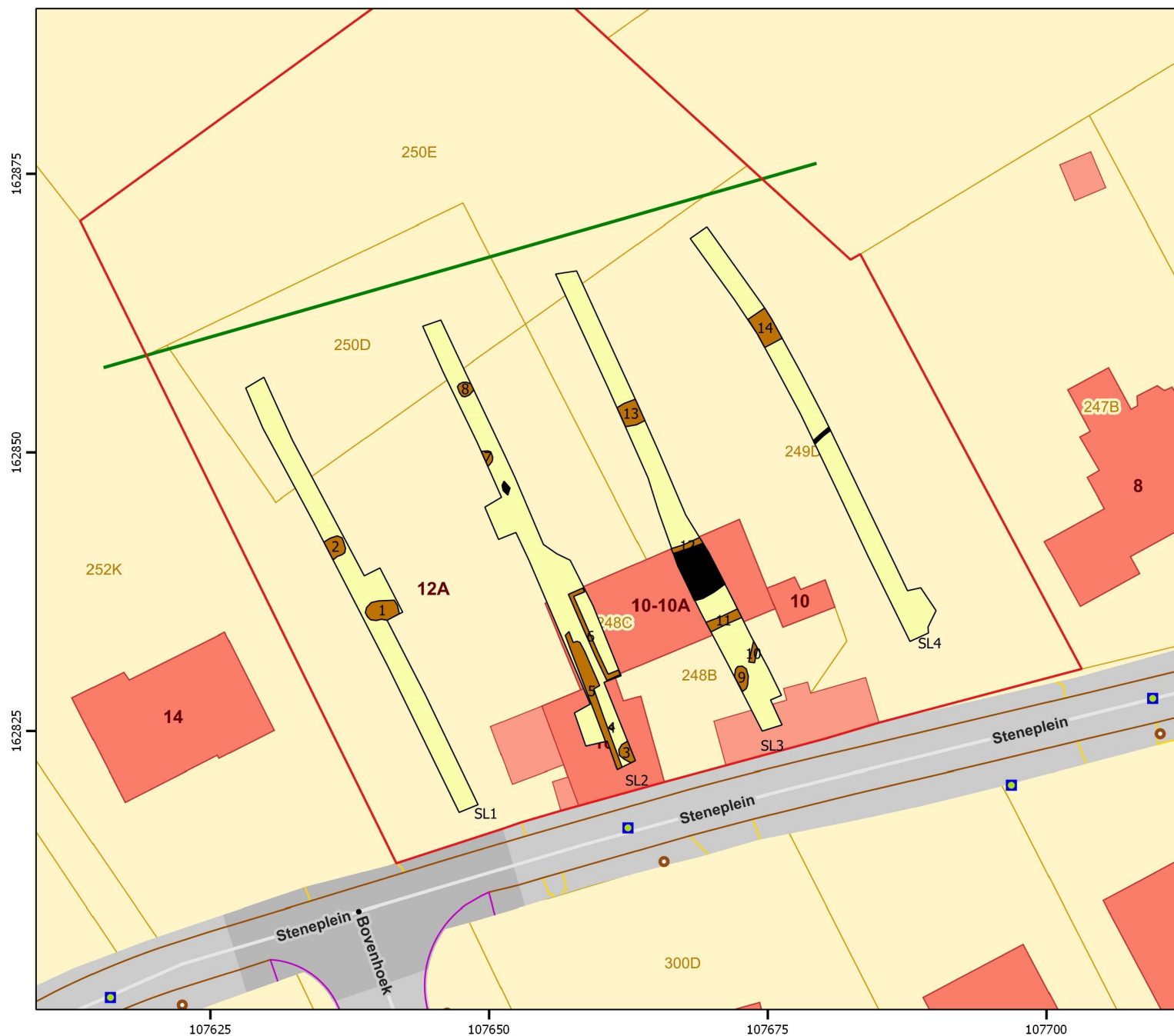
Legende

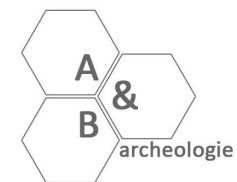
- Projectgebied
- Proefsleuven
- Bouwlijn
- Sporen
- Verstoring

0 10 20 m

Bron: geopunt.be Datum: 23-3-2021

Brakel Steneplein 10

2021A36
Proefsleuven

Advieszone

Legende

- Projectgebied
- Proefsleuven
- Bouwlijn
- Sporen
- Verstoring
- Advieszone
- Twee archeologische vlakken

0 10 20 m

Bron: geopunt.be Datum: 23-3-2021

